Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolys & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 14. Braşov, Vinerĭ, 19 (31) Ianuarie 1896.

Motivele apelului nostru.

I.

Când, la sfirşitul anului trecut, am publicat apelul nostru, cerênd, ca bărbaţii noştri serioşi şi conscii de misiunea lor înaltă în serviciul causei poporului român sĕ'şĭ dea mâna, sĕ strige un „Quos ego“ tuturor celor ce turbură lucrarea de consolidare şi sĕ facă rênduélă în partid, — n'am făcut'o cu privire la crisa cea mai nouă a „Tribunei“, ci am reînoit numai, în faţa celor ce se petrec aḑĭ la Sibiiu, apelul, cu care ne-am adresat publicului român încă din luna lui Maiu 1895.

„Tribuna“ de astăḑĭ — căcĭ trebue s'o deosebim de cea dinainte de „crisă“ — a reprodus cu bunăvoinţă acest apel, lucru până acuma ne mai pomenit la „Tribuna“, de 11 anĭ, de când esistă.

Póte că acéstă împrejurare sĕ fi îndemnat pe mulţĭ a crede, că ideile nóstre din acel apel s'au născut numai acum, în faţa scandalurilor întêmplate la Sibiiu.

Ţinem însĕ a constata, că „Gazeta Transilvaniei“ încă cu anĭ înainte de acésta a preḑis isbucnirea relelor şi neajunsurilor, ce bântue astăḑĭ în sînul partidului nostru.

In special în vara anului 1895, când încă Dr. Raţiu cu soţii sĕi se aflau în închisóre, vĕḑênd anomaliile şi păcătoşiile, ce se petrec pe conta causei nóstre naţionale şi a partidului nostru, ni-am ridicat glasul şi într'un şir de articolĭ acomodaţĭ împrejurărilor de atuncĭ, — de carĭ împrejurările de aḑĭ se deosebesc numai prin faptul, că au trecut de atuncĭ 9 lunĭ, că membrii comitetului internniţat sunt aḑĭ liberĭ şi că relele s'au mai agravat — am espus situaţiunea şi am arătat, ce credem noi, că trebue sĕ se facă pentru sanarea acelor rele.

Vederile nóstre le-am espus într'un şir de articulĭ publicaţĭ în luna lui Maiu 1895, sub titlul „Ce facem?“ şi „Ce sĕ facem?“ din carĭ aflăm de lipsă a face un reasumat în credinţa, că printr'asta vom contribui la lămurirea principiară a situaţiunei de faţă.

Reasumatul îl facem în capitule deosebite, însĕ fidel, după cum am scris în primăvara anului trecut. El conţine motivele Apelului nostru.

Ce facem?

...Aceia dintre noi, carĭ, în lipsa totală de prevedere politică, s'au purtat cu ilusiunea, că procesul Memorandului, deşteptând cu necesitate un ecou simpatic pentru noi la fraţii noştri din regatul vecin şi în lumea cultă europénă, va face ca causa nóstră sĕ mérgă de aci încolo din triumf în triumf, ne vor da dóră astăḑĭ, după un an, dreptate, când vom afirma, că pentru de-a produce un ast-fel de efect salutar, dorit de toţĭ Românii de bine, mai era, afară de simpatiile dovedite ale fraţilor noştri din România şi ale străinătăţii, încă ceva neapĕrat de lipsă.

Incă nu s'a pomenit în istoriă o victoriă fără ca sĕ fi premers o luptă bărbătéscă şi bine condusă, care sĕ-o condiţioneze. Şi décă se întêmplă câte-odată ca cine-va, care n'a luptat, orĭ a luptat cu rĕu succes, totu-şĭ sĕ se bucure de fructele unui triumf, atuncĭ de sigur au luptat alţii pentru el şi resultatul luptei acestora a decis în favorul lui. Dér de luptat a trebuit sĕ se lupte cine-va, căcĭ fără de luptă bine succésă nu póte fi victoriă şi triumf.

Cine era însĕ sĕ se lupte pentru noi, Românii asupriţĭ, ca causa nóstră sĕ pótă înainta din triumf în triumf, décă nu noi înşi-ne?

Cine era sĕ intervină în favorul nostru, când şi cei mai apropiaţĭ amicĭ ai causei egalei nóstre îndreptăţirĭ, conaţionalii noştri din regatul vecin independent, au declarat prin graiul representanţilor guvernului lor, că nu pot interveni pentru noi?

Cum şi dela cine era déră sĕ căpĕtăm ajutorul, care sĕ ne facă sĕ isbutim?

Dela monarchiă?

Déră în monarchiă şi în politica ei vedem, că au de fapt preponderanţă contrarii noştri naţionalĭ.

Orĭ dela o schimbare de guvern?

Déră Românul ḑice: schimbarea stăpânilor, bucuria nebunilor?

Atuncĭ dela o schimbare de sistem?

Déră nu vedeţĭ, că o ast-fel de schimbare nu se póte face, decât numai cu concursul şi cu stăruinţa acelora, în al căror interes este? Şi între aceştia noi, cele $3\frac{1}{2}$ milióne de Românĭ ocupăm un loc de frunte.

Prin urmare orĭ-cum am fi calculat şi orĭ încătrău am fi privit, nu puteam vedé scăpare şi sorţii de isbêndă, decât **în forţele nóstre proprie**, în lupta, ce trebue sĕ o purtăm noi înşi-ne, de sine stătător, în apĕrarea românismului nostru.

Şi pentru acéstă luptă grea şi sfântă aveam şi avem un mare şi puternic sprijin, nu imaginar şi nu numai moral, ci şi real: **însufleţirea naţională a poporului nostru**, şi aveam şi avem un tot aşa de puternic motor: **hotărîrea duşmanilor noştri, documentată pe faţă, de-a ne sdrobi, de a-ne nimici naţionalicesce.**

Ce au făcut, într'un an de ḑile, de când li-s'a descoperit aşa de mult promiţĕtor comóra scumpă a entusiasmului poporului pentru causa sa naţională, cum au păstrat şi cum au chivernisit acest nepreţuit capital conducĕtorii lui?

Guvernul unguresc urmăresce o ţintă precisă, pe care nicĭ că îşĭ dă silinţa de a-o tăinui înaintea nóstră şi prin prigonirile, terorisările şi ordonanţele sale volnice a adus deja lucrul acolo, încât noi Românii suntem consideraţĭ şi tractaţĭ ca trăind într'o stare cu totul escepţională, supusă liberului arbitriu al puterii publice şi în afară de limitele constituţionale.

Şi noi Românii ce facem, în nisce momente ca aceste de cea mai supremă primejdiă, atuncĭ când la porţile cetăţii nóstre pândesce duşmanul momentul, aşteptând, ca sĕ i-se deschidă prin nemerniciă şi trădare şi sĕ între în ea în sunetul tobelor şi al fanfarelor?

Ce facem?

. . . .

Increderea în sînul partidului sdruncinată.

...Ar însĕmna a nu ţiné sémă de tóte cele ce s'au petrecut în sînul nostru de trei anĭ încóce, décă nu am mărturisi, că în urma multelor amăgirĭ marĭ, urmate de tot atâtea desamăgirĭ şi mai marĭ, publicul nostru românesc a ajuns aprópe în acea stare sufletéscă, încât nu mai scie ce sĕ crédă şi cui sĕ se încrédă...

...Este sdruncinată încrederea în sînul nostru, pentru-că este sdruncinată organisaţiunea nóstră interióră,... ce ni-am dat'o la 1881, când s'a înfiinţat partidul nostru naţional, unind tóte forţele nóstre din Transilvania şi Ungaria sub flamura unuia şi aceluiaşĭ program naţional.

Cine a sdruncinat'o? Prin ce s'a sguduit ea? Nu cum-va prin loviturile duşmanilor şi prin persecuţiunile lor?

Rĕspundem cu un hotărît: nu!

Partida nóstră naţională nu s'a înfiinţat numai aşa de aḑĭ pe mâne, pentru placul şi petrecerea celor ce s'au adunat în conferenţa naţională dela 1881, ci **s'a înfiinţat fiind-că a fost necesitate absolută sĕ esiste**, s'a înfiinţat fiind-că trebuinţele şi interesele de viéţă ale poporului român au reclamat organisarea forţelor sale naţionale în chipul acesta, ca sĕ pótă purta cu succes lupta legală şi constituţională pentru revindecarea drepturilor sale.

A trebuit sĕ se nască acéstă partidă, fiind-că de esistenţa ei erau condiţionate chiar interesele de esistenţă ale poporului însu-şĭ; a trebuit sĕ se nască ca o consecenţă neînlăturabilă a desvoltării consciinţei lui naţionale. Basa ei este dér seriósă şi reală, ca mijloc absolut necesar de apĕrare a intereselor vitale ale unui întreg popor, dér basa ei e tot-odată şi firéscă şi etică, de óre-ce ţintesce sĕ stringă tot mai mult legăturile dintre fraţii de acelaş sânge şi de aceea-şĭ sórte, întărind ast-fel şi mărind necurmat forţele lor naţionale.

Chitul cel tare, care légă organisaţia de partidă, este **încrederea împrumutată între membrii ei.** In încrederea acéstă şi în însufleţirea şi devotamentul pentru causă, ce se nutresce din ea, se razimă déră organisaţiunea nóstră interióră.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Namman Abbas.

De *C. Tanera.*

(Urmare).

Făr' de nicĭ o piedecă ajunse Namman Abbas în localitatea sa natală Zahle, un orăşel frumos cu cincĭ mii de locuitorĭ, ceĭ mai mulţĭ Creştinĭ. El se opri înaintea unei edificiu măreţ; sosise acasă.

Abia o jumĕtate de óră mai târḑiu Abbas plecà cu o trăsură mică comódă, la care erau prinşĭ doi murgĭ, spre passul Libanonului. In trăsură şedea o servitóre; Namman ţinea în mânĭ frânele. Furtuna se moderase, numai icĭ-colea mai sufla câte puţin vêntul.

Când auḑi Dilruba, că se apropià trăsura, şi vĕḑù cum se opriseră caii înaintea uşei hanului, sângele i-se sui în faţă; nicĭ ea nu scia de ce. Acum păşi Maronitul în odaiă, merse spre ea şi o privi cu ochĭ scrutătorĭ. Apoi ḑise în ton vesel: „Prospiciezĭ mai bine Dilruba. Dór te şi simţĭ mai bine?“

— „Da, liniştea şi ceaiul mi-au făcut bine. Şi durerile la picior au încetat.“

— „Mi-am gândit. Escĭ încă aşa de tînĕră, încât te reculegĭ chiar şi numai după câte-va óre de somn. Te simţĭ destul de tare, pentru de-a puté suporta încă o călătoriă de două óre?“

Ce privesce somnul, Namman nu prea nimerise adevĕrul. De când plecase el, Dilruba, ce e drept, zăcuse cu ochii închişĭ pe patul păzitórei de drum, dér de somn nicĭ vorbă nu putea sĕ fiă. Necontenit îi sta înaintea ochilor icóna salvatorului ei. De mulţĭ anĭ ea trăise, ca tóte Turcóicele nobile, într'un cerc, din care era eschisă orĭ-ce fiinţă bărbătéscă. Şi acum de-odată păşise în calea ei Maronitul acesta tînĕr, frumos şi energic, şi încă o mântuise chiar dela mórte sigură. Cu acéstă ocasiune se arătase el atât de curagios, resolut şi precaut, încât fiinţa lui îi impuse în gradul cel mai înalt. Decĭ pe lângă aceea, că gândurile ei erau tot la el, acum inima ei începù a bate, când il vĕḑù din nou şi când recunoscu, cu câtă îngrijire se pórtă el faţă cu ea. Faptul acesta o făcù érăşĭ atât de perplesă, încât de abia cuteza sĕ vorbéscă. De aceea la întrebarea lui, ea rĕspunse scurt:

— „Voiu suporta totul.“

— „Ei bine, atuncĭ sĕ plecăm imediat.“

Namman îi dete păzitórei de drum o remuneraţiune în banĭ pentru serviciile prestate, apoi provocà pe Ibrahim sĕ-i ajute, ca ambii sĕ ducă pe bolnava la trăsură. Intr'aceea servitórea aşternuse acolo un pat móle. Acum Abbas păşi spre Dilruba cu cuvintele: „Te voi duce eu. Cuprinde-mĭ gâtul cu braţul drept. Ibrahim, tu grigescĭ ca piciorul rupt sĕ rĕmână în posiţiă orizontală şi se nu se misce mult. Păzitorul de drum va ţinea caii, şi Esther ne va întinde ajutor din trăsură.“

Fiă-care se supuse, făr' de nicĭ o observare, ordinelor sale. Când Dilruba zăcea în braţele puternice ale lui Namman, lipită de pieptul lui, când simţi cum bate inima lui, ea nicĭ nu se mai gândì le piciorul rupt, la ostenélă şi eşofare — un fior delicios îi trecù prin întreg trupul, şi ea tresărì ca dintr'un vis, când Maronitul o aşeḑà cu cea mai mare precauţiune pe patul aşternut de Esther. Apoi o acoperi cu îngrijire cu straele moi, dete un bacşiş bogat lui Ibrahim, se urcà pe capra trăsurei şi, luând frânele în mânĭ, mânà caii.

Parte pentru-că timpul se însăninase, parte pentru-că drumul era pe aci mai bun şi ducea la vale, Abbas putù mâna atât de repede, întru cât îi permitea starea bolnavei.

Mama lui Namman pregătì într'aceea o odaiă frumósă, şi luà asupră-şĭ îngrijirea bolnavei. Cu ajutorul unui fotoliu portativ comod Dilruba fù dusă în odaiă. Maronitul nu mai era de lipsă sĕ ajute la transportare, şi acum numai ordonà servitorilor, ce au sĕ facă. După-ce veḑù, că tóte s'au făcut în ordine, întinse mâna Dilrubei, ḑicêndu-i: „Acum escĭ sub bun scut. Mama mea va griji de tine. Eu mĕ duc imediat

Cum ar puté, prin urmare, sĕ fiă sdruncinată legătură sfântă a încrederei şi iubirei dintre noi prin mĕsurile volnice şi asupritóre şi prin ameninţările vehemente ale duşmanilor causei nóstre? Nu este o firéscă urmare, ca tocmai aceste amenintări şi loviturĭ sĕ ne facă sĕ ne apropiăm şi mai mult unii de alţii, sĕ fim şi mai strîns unițĭ între noi, în consciința, că numai astfel vom puté delătura periculele şi mai grave în viitor?

Au putut déră contrarii noştri naţionalĭ sĕ tragă consecenţele lor din procesul Memorandului, au putut sĕ dea o lovitură grea organisaţiei partidei nóstre naţionale, au putut, décă vreţĭ, prin ordonanţele lor ilegale, sĕ interqică funcţiunarea ei. Insĕ ce putere luméscă ar fi în stare a rumpe legăturile de încredere şi de iubire dintre noi, décă noi le păstrăm cu scumpĕtate, le cultivăm cu sinceritate, cu devotament şi cu abnegare pentru causa cea mare a naţiunei nóstre?

Décă déră s'a sdruncinat încrederea în sînul nostru; décă am ajuns aşa departe ca ea sĕ fiă privită ca monopol în mânile câtor-va persóne obscure, când sórele ei ar trebui tocmai în aceste qile critice sĕ încălqéscă cu îndoită putere inimele tuturor bărbaţilor cinstiţĭ si devotaţĭ causei, din partidul nostru, şi décă s'au vĕrît zizaniile şi neînţelegerile între noi, carĭ ne paraliséză lupta şi produc disgust şi apatiă în tóte părţile; décă vermele distrugĕtor al bănuelei şi al clevetirei róde aqĭ cu atâta neruşinare la rădĕcina stejarului român; décă principiilor marĭ, ce trebue sĕ ne conducă esclusiv în lupta nóstră, li-se substitue ideile unor ómenĭ micĭ şi pătimaşĭ şi graséză în mod atât de înspăimêntător fetişismul personal: pentru tóte aceste rele, **cine altul póte fi tras la rĕspundere, decât înşişĭ conducĕtorii partidei nostre naţionale?**

Ordinul de disolvare al lui Hieronymi.

...In faţa ordinului ministrului Hieronymi prin care fù disolvat comitetul partidei, nóstre naţionale şi fù interqisă funcţionarea partidei nu s'a făcut nimic nicĭ din partea comitetului, nicĭ din partea „bărbaţilor de încredere", carĭ, qice-se, „obosesc pentru ducerea mai departe a lucrărei comitetului întemniţat."

In Septemvre 1894 se iniţiaseră la Arad conferenţele confidenţiale în sensul dorinţei generale, de-a ne strînge şi întări şirurile. Dér acestea fură întrerupte şi date la o parte de acei „bărbaţĭ de încredere", ér la spatele lor aceştia au inscenat de-odată, în căte-va qile şi cu graba cea mai mare, adunarea de alegĕtorĭ din 28 Noemvre din Sibiiu.

Adevĕrat, că acéstă adunare a protestat în contra amintitului ordin ministerial, dér cu acest protest, de-o valóre mai mult academică, s'a încheiat tótă acţiunea şi până în qiua de aqĭ nu s'a mai lucrat nimic în sînul partidului pentru de a-l libera de cătuşile, ce guvernul a încercat a 'i-le pune....

Ce scop a avut atuncĭ adunarea dela 28 Noemvre? Servit'a ea numai pentru de a înmormênta cu pompă partidul nostru naţional şi programul sĕu, *lăsând sórtea întregei naţiunĭ cu desĕvêrşire în mânile celor ce, qice se, „obosesc" pentru ea*?

Décă aceştia — în contra vederilor acceptate în consultările confidenţiale ale partidului — s'au abătut dela singura cale, ce era prescrisă în interesul salvării organisaţiei lui şi au înconjurat convocarea conferenţei generale a bărbaţilor de încredere ai partidului, puindu-se astfel de fapt pe têrêmul ordinului ministerial; décă în urma acésta ei n'au mai întreprins nicĭ un pas pentru a zădărnici printr'o luptă legală efectele acestui ordin ilegal şi neconstituţional, nu trebue óre sĕ facă impresiunea, că ei au *sacrificat organisaţia partidului nostru naţinal*?

Ei bine, cu ce vor ei sĕ o înlocuéscă? Cu „acţiunile marĭ", ce qic, că le prepară, pe carĭ însĕ nu le vedem şi despre cărĭ nu scim nimic?

Apoi cum va sĕ fiă posibilă o acţiune mare şi folositore, acum orĭ în viitor, lipsindu-i condiţiunea primordială: *pregătirea şi organisarea forţelor, ce au sĕ o întreprindă şi fără de care nu se póte cugeta nicĭ un resultat favorabil, nicĭ un efect mulţumitor*?

Orĭ dóră sĕ ne mulţumim érăşĭ cu arangiarea *vr'unui mare foc de artificiu* pentru a mai mângăia pe un timp óre-care naţia, împilată şi prigonită, cu marea „îngrijire", ce-o pórtă în interesul ei cei ce „obosesc" aşa de mult pentru ea?

Şi partidul, unde rémâne el? Sĕ n'aibă el óre nicĭ un cuvênt de qis acolo, unde se tractéză de a sci, ce sĕ facă, ce sĕ întreprindă şi cum sĕ lupte, ca sĕ scape de halul, în care se află, şi sĕ asigure sorţĭ de isbêndă intereselor de esistenţă ale naţiunei?

Acţiunea qiaristică.

...Nu s'a făcut nimica pentru salvarea organisaţiei partidului şi nicĭ pe alte terene... Dér vor qice, că în situaţia anormală, creată în urma procesului Memorandului, au fost avisaţĭ de-ocamdată numai la acţiunea qiaristică.

Ei bine, care este acţiunea, ce-au desvoltat'o de un an încóce pe terenul acesta?

Cum şi în ce mod au căutat „bărbaţii de încredere" sĕ intre în contact cu qiarele politice, carĭ ţin la programul naţionl, şi sĕ iniţieze o acţiune puternică şi concentrică qiaristică în interesul susţinerei solidarităţii şi a moralului partidei?...

Am vĕqut şi vedem cum. Am vĕqut, cum qiarul („Tribuna") — care se qice a fi al comitetului şi „singurul organ de deplină încredere al acestui comitet şi al ómenilor, sarĭ obosesc pentru ducerea mai departe a lucrărei lui" — în loc sĕ caute a împăca divergenţele de vederĭ, ce s'au ivit icĭ-colo în sînul partidului, séu sĕ le combată în mod leal şi cinstit, a făcut chiar contrarul, căutând a învrăjbi şi desbina printr'un sistem de clevetirĭ şi suspiţionărĭ **până acuma ne mai pomenit la Românii din Ardeal...** Şi comitetul cu ómenii lui de încredere au tăcut şi tac în faţa unei astfel de acţiunĭ qiaristice....

Orĭ dóră organul „acreditat" este aşa de infalibil, încât nicĭ cei ce i-au reservat lui esclusiv încrederea nu pot schimba nimic din părerile lui, fiă cât de absurde şi revoltătore?...

Aicĭ dăm de urma simptómelor îngrijitóre pe carĭ publicul român a început a le observa, dér încă nu le înţelege. (Astăqĭ după 9 lunĭ le va înţelege mai bine şi în curênd le va înţelege pe deplin. — Red.) Isvorul lor este lipsa de disciplină, ce se manifestă mai tare tocmai în colónele organului, care pretinde a avé esclusiva încredere a conducĕtorilor actualĭ.

•

Duplicitatea de vederĭ şi de nisuinţe, ce s'arată în lucrarea acestui organ („*Tribuna*") şi care n'a putut rĕmâné neobservată de nicĭ un cetitor atent şi cu judecată ageră, nu este numai de erĭ şi de-alaltăerĭ. Ea *işĭ are istoria sa ce stă în legătură strînsă cu trecutul qiarului*, cu persónele, ce au avut înrîurinţă asupra mersului lui, şi cu conexiunile lor.

Inainte c'un an s'a desfăşurat un trist capitul din acéstă istoriă, chiar înaintea juriului din Cluşiu, când s'a constatat, că acel organ n'a urmat după vederile şi hotărîrile comitetului, **ci după buna chibzuiélă a unui singur individ**, care din administrator a devenit directorul şi proprietarul lui, şi care mai era şi membru şi unul din cei doi vice-preşedinţ ai comitetului.

Acesta *(Eugen Brote)* scim, că a preferit „sĕ se exileze de bună voiă" rĕmâind *dator cu două cuvinte de onóre*, unul dat judecătorului de instrucţiă şi altul dat comitetului; scim mai departe, că după procesul Memorandului **a insultat întreg comitetul** într'o declaraţiune, ce a publicat'o în „Siebenbürgisch deutsches Tageblatt" din Sibiiu şi care a făcut atuncĭ o sensaţiă atât de durerósă.

Şi cu tóte aceste ce vedem?

Vedem, că acest om, care a compromis comitetul şi a sedus de atâtea orĭ opiniunea publică, *cutéză şi acuma sĕ păşéscă în numele comitetului şi al naţiunii*, sĕ se numéscă constant „vice-president" şi sĕ lege alianţe de tot soiul. Ba mai mult, se afişéză şi este chiar presentat de „Tribuna" ca sufletul dirigent al ei.

Intrebăm acuma, cum se unesce o astfel de stare de lucrurĭ **cu disciplina de partid şi cu interesele conducerii nóstre naţionale?**

Este admisibil, ca un organ, ce se qice a fi al comitetului, şi care pretinde a servi cu exclusivitate interesele partidului nostru naţional, sĕ **fiă esecutorul ideilor uneia séu mai multor persóne, carĭ stau afară de cercul conducerei partidului**, ba s'au pus şi se pun chiar în contradicţiă şi **opoziţiă cu el?**

Fost'a permis şi folositor causei solidarităţii şi a disciplinei partidului nostru, ca în timpul- când cei din fruntea lui *încercau sĕ stabiléscă o înţelegere între toţĭ factorii lui* asupra modului de procedere în continuarea luptei nóstre legale şi constituţionale, organul „acreditat" sĕ aprindă din nou certele şi frământările din 1891 şi sĕ ţese mai departe intrigele, al căror suflet a fost „vice-presidentul" din cestiune?

Putut'a aduce vr'un bine causei nóstre în momentele de suprem pericul, când ne aflam faţă cu ordinele guvernului, ce ameninţau esistenţa chiar a partidului nostru, că „Tribuna", urmând impulsurilor primite dela „exilatul de bună voiă", a dat din nou curs urelor, suspiţionărilor şi clevetirilor personale, *împiedecând astfel de fapt concentrarea forţelor nostre?*

Adusu-s'a vr'un serviciu causei nóstre naţionale prin aceea, că cei dela organul „acreditat" au mers până a se lăpĕda **de fapt chiar de organisaţia partidului şi a împiedeca întrunirea conferenţei generale a delegaţilor**, numai şi numai **pentru a asigura şefului lor de odinióră cârma acţiunei qiaristice**, ce în urma adunării dela 28 Noemvre avea după ei, *sĕ înlocuéscă acţiunea partidului îngenunchiat?*

Şi ce câştig póte resulta pentru noi şi pentru causa nóstră de acolo, că organul, care pretinde a avé singur încrederea partidului nostru naţional, **nu se sfiesce a se amesteca în certele partidelor de peste munţi**, sprijinind astfel conexiunile „de bună voiă esilatului vice-president" şi interesele, în a căror serviciu stă acesta, şi uitând, că **causa naţională nu póte fi nicĭodată causa unui partid, ci trebue sĕ fiă şi sĕ rĕmână în tóte împrejurările causa sfântă a întregului neam românesc?**

E clar, că în asemenĭ împrejurărĭ nu póte fi vorba de *susţinerea desciplinei*, şi încă şi mai puţin de *întărirea solidarităţii* în sînul partidului nostru.

Dér resultă încă şi mai mult de aicĭ.

Resultă, că în asemenĭ condiţiunĭ **acţiunea qiaristică**, ce ar trebui sĕ fiă reservată esclusiv conducerei partidului nostru, nu mai póte servì vederilor, ei şi cu atât mai puţin intereselor partidului, şi este de fapt **emancipată de sub controlul indispensabil, ce-l reclamă păstrarea intactă a marilor principii înscrise în programul nostru şi onórea stégului nostru naţional.**

CRONICA POLITICA.

18 (30) Ianuarie.

„*Polit. Corr.*" primesce din Londra un comunicat, în care se spune, că în cercurile diplomatice din capitala Angliei nu crede nimenĭ în scirile lăţite despre încheiarea unei **alianţe ofensive şi defensive ruso-turcescĭ**, precum nicĭ în pretinsa *isolare a Angliei*. Se afirmă, că de o parte Austro-Ungaria şi Anglia au interese comune atât de însĕmnate în peninsula balcanică, de altă parte Italia şi Anglia, în Orient, încât despre o isolare a Angliei nicĭ nu póte fi vorba. Anglia e hotărîtă sĕ susţină intacte convenţiile internaţionale faţă cu Turcia, sprijinindu-se pe cooperaţiunea Austro-Ungariei şi Italiei şi pe puterea sa propriă.

*

Din *Madrid* se depeşéză, că **Don Jaime**, fiul pretendentului Don Carlos, călĕtoresce prin Spania, şi de curênd a fost în Barcelona. Inainte de aceea a visitat insulele Baleare şi a convenit mai mult cu familii aristocratice. Se qice, că ministerul de interne spaniol a dat ordin strict autorităţilor sĕ urmăréscă cu precauţiune toţĭ paşii pretendentului la tronul spaniol.

*

Din *Paris* se depeşéză, că la serbările **încoronărei** părechei imperiale rusescĭ vor figura ca representanţĭ ai **Franciei**: generalii *Saussier* şi *Boisdeffre*, precum şi admiralul *Gilbert*.

*

Cum amintiserăm în telegrama de ierĭ, călĕtoria prinţului **Ferdinand** al Bulgariei la Roma n'a avut nicĭ un succes. „*Neue Fr. Pr.*" primesce din Roma depeşa, că prinţul a espus *Papei* împrejurările, carĭ îl silesc sĕ-şĭ boteze fiul în legea ortodoxă. Papa sĕ-i fi rĕspuns cu compătimire, că este fórte *condamnabil*, când un prinţ lucră astfel în cestiunĭ confesionale. De aceea scaunul sânt nicĭ odată nu va aproba o astfel de trecere. Se qice, că prinţul Ferdinand a fost *adênc mâhnit* în urma acestei enunciărĭ a Papei, şi a părăsit imediat Roma, fără ca sĕ-i fi reîntors visita cardinalul *Rampolla* în numele Papei, cum se usitéză la Vatican.

Desminţire. „Tribuna" de aqĭ desminte în numele d-lui Dr. Raţiu aserţiunea nesocotită făcută de d-l G. B. Duică, aserţiune, care a provocat energica protestare a d-lui Dr. Amos Frâncu. Intr'o broşurică, ce a scos'o Duică la lumină qilele aceste se qice: ....„în fine rog pe d-l Dr. Amos *Frâncu* sĕ spună dênsul, décă nu mĭ-a adus d-sa dela d-l Dr. I. *Raţiu* din Seghedin ordinul, ca *tonul dat pe atuncĭ de mine, antirusesc din „Tribuna" sĕ-l abandonez?!*".

„Tribuna" declară categoric, că d-l Raţiu *n'a dat nicĭ prin d-l Frâncu, nicĭ prin alt cineva, nicĭ d-lui Duică nicĭ altuia* nicĭ un fel de mandat în sens filo-rusesc, orĭ anti-rusesc. Dr. Raţiu nicĭ c'a aflat despre vre-un special ton anti-rusesc dat de d-l Duică în „Tribuna". D-l Duică nicĭ nu i-a făcut reflesiune vre-o dată cu privire la acel pretins ordin.

„Gazeta Poporului", organ liberal din Bucurescĭ, redactat în mare parte de „*iubiţii noştri exilaţĭ*" a încetat la 15 Ianuarie 1896 de a mai eşi.

E semnificativă acéstă încetare chiar atuncĭ când partidul sĕu a venit la putere. —

Causa încetării se esplică în diferite chipurĭ.

Unii, *rĕi de gură*, susţin că misiunea acestei gazete s'a *finit*, fiind-că a isbutit a **încâlci** bine de tot cestiunea Transilvaniei pe piaţa Bucurescilor, ér alţii cred că era prea angajată în serviciul „exilaţilor" şi astfel ca organ de partid de guvernament, trebuia sĕ móră.

---

la medicul nostru, şi vi-l trimit. El este un Europén bĕtrân, dér harnic, în care te poţĭ încrede, făr' de nicĭ o genă."

— „Iţĭ mulţămesc. Dér nu-ţĭ pot mulţumi aşa, cum o simt cu inima. Nu aflu cuvintele potrivite. Allah sĕ-ţĭ rĕsplătéscă de o miiă de orĭ binele ce mi-ai făcut."

Namman îi strînse uşor mâna, ceeace din nou o făcù sĕ roşéscă tótă. Apoi grăbì, ca sĕ cheme pe medic. Indată sosì acesta. El constată o ruptură de încheiătură, care se va vindeca pe încetul făr' de-a avé alte urmărĭ. Ordonà însĕ linişte completă şi spuse, că înainte de patru sĕptĕmânĭ nicĭ nu póte fi vorba de transportare mai departe. Legătórea aplicată de Namman o lăudà bĕtrânul medic fórte mult.

După-ce aplicà o legătóre de gips în tótă regula, medicul se depărtà, şi mama lui Abbas se îngrijea acum de tînĕra Turcóică, ca şi când ar fi fost fiica ei. Dilruba nicăirĭ n'ar fi putut sĕ fia primită şi îngrijită mai bine.

(Va urma).

Alegerĭ municipale.

Scim, că în comitatul Albei de jos, la alegerile de membri pentru congregaţiunea comitatului, reuşiră în cea mai mare parte listele candidaţilor românĭ din care causă alegerile aŭ fost anulate sub diferite pretexte. La 27 Ianuarie n. c., s'au făcut în urma acésta alegerĭ nouĕ, în cercul *Ocnei*, *Vingei*, *Ighiului*, *Zlatnei* şi *Blaşiului*. După resultatul acestor alegerĭ lăsăm de ocamdată sĕ urmeze aci un scurt raport al lui „Kolozsvár“ care în sine este destul de caracteristic:

„Alegerile au reeşit slab în ceea ce privesce pe „liberalĭ“, de óre-ce *în cercul Vingei, al Blaşiului şi al Zlatnei a reuşit curat numai lista Românilor*. La Ighiŭ a învins „partida „liberală“, ér dela Ocna încă n'am primit scire.

„Că la Blaşiu au învins Valahii, acésta e fórte firesc. Din cercurile curţii metropolitane, dintr'unul din cuiburile principale ale mişcărilor valahe, nicĭ nu s'a putut aştepta alt-ceva. Cam ciudată este căderea dela Vinga, unde deşi Maghiarii sunt puţinĭ la numĕr, elementul agitatoric nu póte grasa pe deplin, de óre-ce e mare şi numĕrul alegĕtorilor Saşĭ; dér nepătrunse sunt căile Valahilor şi misteriile alegerei.

„Dér că şi Zlatna a cădut, acésta e fórte trist, şi anume e trist din causă, că căderea au pricinuit'o esclusiv neînţelegerile dintre Maghiarĭ. Fără de aceste neînţelegerĭ, învingerea ar fi fost sigură, ceea ce o dovedesce în mod strălucit impregiurarea, că Valahii au învins cu 6 voturĭ, pe când dintre Maghiarĭ n'au votat 25 de inşi, — din causa unor neînsemnate frecărĭ locali“.

SCIRILE ḌILEI.

— 18 (30) Ianuarie.

O învingire a Cehilor. Am fost amintit de mai multe orĭ despre ordinul generalului de divisiă *Succovaty* din Brünn, prin care acesta interdice militarilor din garnisóna sa de-a cerceta casina boemă din Brünn. In urma acésta toţĭ Cehii au pornit o adevĕrată campaniă contra numitului locotenent-mareşal, aşa încât Succovaty s'a vĕḍut silit in fine acuma de-aşĭ *retrage* acel ordin.

—o—

Vulpĭ turbate. In împrejurimea oraşului Wiener-Neustadt s'au ivit mai multe vulpĭ turbate. In 27 c. a atacat o vulpe turbată pe doi ţĕranĭ din Rürnbach, ér în 28 mai multe vulpĭ turbate au sărit la locuitorii satului Muggendorf. Ómenilor din acel ţinut le-a succes din norocire a omori pe câte-va din acele animale periculóse.

—o—

Statute aprobate. Cetim în ḍiarele din Budapesta, că ministrul de interne a aprobat statutele *casinei române din Blaşiu.*

—o—

Din Bucuresci. Se ḍice, că din incidentul retragerei sale din minister, d-l N. Fleva a primit telegrame de felicitare din tóte părţile ţĕrei. Se lăţise scirea, că d-l Fleva va scóte un ḍiar întitulat „Dreptatea“. „Timpul“ afirmă însĕ, că d-l Fleva se va mărgini în a combate atât în parlament, cât şi în diferite întrunirĭ publice pe unii dintre actuali miniştri.

—o—

Ministrul de rĕsboiŭ român a elaborat un proiect de lege pentru avansările în armata României. In acest proiect, între altele se prevĕd patru grade de generalĭ: de brigadă, de divisiă, de corp şi de armată. In timp de pace siugur regele are dreptul de-a purta gradul de general-comandant de armată. In timp de rĕsboiŭ însĕ, acest grad se póte da şi generalului, care va raporta o invingere strălucită.

—o—

Logodnă. D-l *Andreiu Coleşiŭ* s'a logodit cu dra *Maria I. Boiu*, ambii din Focşanĭ. — Dorim fericire tinerei părechĭ.

Conferirea de titlurĭ, ordurĭ şi de nobilitate.

S'a discutat mult în pressa din monarchiă cestiunea conferirei de titlurĭ, ordurĭ şi diverse rangurĭ de nobilitate. In anii din urmă s'au întêmplat multe conferirĭ de acéstă natură, şi mai ales anul trecut a escelat în privinţa acésta, aşa încât se părea, că pe ómenĭ i-a apucat o adevĕrată maniă de-a alerga după distincţiunĭ. Se vede, că guvernului ungar nu-i convine, ca între locuitorii Ungariei sĕ se lăţéscă credinţa, că distincţiunĭ, ca cele amintite, se pot acum afla „pe tóte gardurile“, — cum ḍicea un general austriac; decĭ vine *„Budapester Correspondenz“* şi, pe basa de date autentice — cum ḍice el — publică următorul comunicat:

In anul trecut (1895) au fost distinse în Ungaria, Croaţia şi Slavonia cu titlurĭ şi ordurĭ *171 persóne*, pentru activitatea lor desvoltată în diferiţi ramĭ ai vieţii publice séu pentru promovarea binelui public. Numĕrul acesta *nu pote fi (?)* numit prea mare pentru o poporaţiune de 17 milióne, şi nicĭ într'un cas nu póte fi privit ca resultatul maniei de-a alerga după distincţiunĭ; cu atât mai mult acésta, deórece dintre cele 171 de distincţiunĭ 59 sunt de grad mai inferior, şi s'au împărtăşit de ele mai ales *primarĭ, învĕţătorĭ* şi alţĭ de asemenea posiţiă, carĭ au servit necurmat cu zel şi cu abnegaţiune (Pentru lăţirea ideii de stat maghiar! — Red.) o jumĕtate de secol, séu alţii, carĭ au mântuit vieţĭ de om, espunêndu-şĭ viaţa lor propriă.

Ce se ţine de casurile — 38 la numĕr — în carĭ s'a conferit *nobilitatea ungară*, nicĭ acestea nu pot fi privite ca ceva lucrurĭ estra-ordinare, după-ce, dintre cei 38 de cetăţenĭ ungarĭ, carĭ au fost distinşĭ cu nobilitate, 20 sunt oficerĭ în armata comună şi la honvedime, carĭ în înţelesul dispoziţiunilor militare, după un serviciu nepătat de 30 anĭ, atât in timp de resbel, cat şi în timp de pace au dreptul sĕ céră nobilitatea. Cincĭ însĕ dintre cetăţenii distinşĭ cu rangul de nobilĭ ungarĭ, sunt funcţionarĭ de stat, carĭ *au meritat sĕ fiă distinşĭ.*

„Kulturpolitika“.

Sub acest titlu, organul „partidului poporal“, „Alkotmány“, revenind asupra discuţiunilor de Sâmbăta trecută ale dietei, privitóre la prefacerea şcólelor în şcóle de stat, face câte-va constatărĭ fórte interesante.

Scim, că cu ocasia acelor discusiunĭ ministru de culte a declarat, că el nu este amic al trecerei instrucţiunei poporale esclusiv în mâna statului, — din contră însĕ, simpatiséză cu îmulţirea în numĕr mai mare ca până acum a şcólelor poporale de stat.

Faţă cu partea întâiu a acestei declaraţiunĭ, fóia catolică crede, că e nesinceră. Faţă cu partea a doua însĕ organul catolic se esprimă, între altele, ast-fel:

De ḍecĭ de anĭ decurge lupta între biserică şi stat în cestiunea şcólelor. Până când amêndouĕ au mers mână în mână, n'a fost nicĭ vorbă de trecerea şcólelor în mâna statului; şcólele confesionale erau bune, poporul îşĭ trimitea bucuros copiiĭ la ele, şi pe stat nu-l costa nimic. De óre-ce însĕ ele steteau în calea liberalismului, s'a pornit pretutindenea şi ast-fel şi în patria nóstră, tendinţa, de-a preface şcólele confesionale în şcóle de stat. *„A cui este şcola, a aceluia este viitorul“*, acéstă devisă a condus pe luptătorĭ în înverşunata luptă. La noi Trefort a promis, că nu va înfiinţa mai mult şcóle interconfesionale, br. Eötvös şi-a ridicat glasul pentru şcólele confesionale; Wlassics însĕ este de alte idei.

El nu cutéză sĕ spună, că vré sĕ pună şcólele în serviciul liberalismului, — ci numai că voesce sĕ le ia din mânile confesiunilor... Un cuget viclén şi neomenos se cuprinde sub cuvintele acestea, care în golătatea lor nu este altul, decât acéştia:

Unde poporul nu este maghiar, unde Slovacii, Germanii, Sèrbii şi Valahii sunt sĕracĭ, acolo voiu înfiinţa şcóle interconfesionale. *De Maghiar nu mè ating, căcĭ nu cutez.* Cu cele-l'alte naţionalităţĭ însĕ, mai ales décă sunt sĕrace, vom isprăvi noi acuşa. Acésta e o ideă bizară, care culminéză în aceea, că *pe cel sĕrac şi fără scut îl atac, fiind-că el nu se póte apĕra.*

Dreptul, libertatea, religia şi limba naţionalităţilor şi a sĕracilor nu trebue respectate. Mai bine ḍis: deóre-ce noi nu credem şi suntem fără religiune, nicĭ nu putem respecta dreptul altuia; décă însĕ ţine cu noi, atuncĭ îl recunóscem, la cas contrar îl călcăm în picióre, căcĭ de opunerea lui n'avem sĕ ne temem. Acesta e sistem, acesta e modul de gândire, care vré sĕ inundeze pólele Carpaţilor cu un şir întreg de şcóle de-ale statului, — care din şcólà poporală vré sĕ facă „agentură politică“, din educaţiune poporală vré sĕ facă un mijloc de corteşire, pentru ca apoi acelui sĕrman Slovac, pe care şi aşa l'au despoiat de dreptul sĕu constituţional, sĕ-i pótă lua şi şcóla confesională şi împreună cu ea şi pe Dumneḍeu...

După părerea nóstră, acésta póte sĕ fiă politică culturală, póte sĕ fiă politică culturală maghiară corectă, — acésta o negăm.

Extra Hungariam non est vita.

Sub acest titlu publică o mare fóiă catolică din Viena următorul articol:

In adevĕr, frumos se începe anul milenar al Ungariei. In locul mult doritei păcĭ, a isbucnit scandalul căii ferate vicinale din Valea-Boldva. Fişpanul Miklos a fost fişpan şi un membru puternic al partidei liberale, lucrând astfel din tótă puterea, ca anul milenar sĕ fiă introdus prin despoiarea statului ungar de caracterul creştinesc şi prin recepţiunea Jidanilor.

Fără fariseism putem ḍice, că la noi nu se pot ivi lucrurĭ de felul celui petrecut cu Miklos... Suntem însĕ siliţĭ sĕ luăm în apĕrare pe Miklos, căcĭ dóră fişpanul dela Borsod nu este cu nimic mai pĕcătos, ca ceialalţĭ domnĭ liberalĭ. In Ungaria orĭ-cine scie sĕ arate cu degetul deputaţĭ de aceia, carĭ nu pot sĕ dovedéscă, că ar avé *vre-un venit*, şi cu tóte acestea *cheltuesc la an câte 10—20,000 fl.* După Francia, *Uugaria este statul, în care corupţiunea róde mai afund în corpul vieţei publice...*

Contele Apponyi a căpĕtat o lecţiune aspră, dér folositóre. Acum dór va sci şi el ce însemnéză a te apropia de un guvern, care lui a voit sĕ-i dea cu piciorul, şi ale căruia organe îşĭ vênd „influinţa“ lor pentru banĭ scumpĭ. *Un politician cinstit nu încheiă pace cu guvernul-Banffy.* Partida naţională ea de sine e slabă pentru a puté rĕsturna pe Banffy, întórcă-se dér la tinera, dér deja puternica partidă poporală. Suntem convinşĭ, că şi în Ungaria numai pe o miiă de ómenĭ de nimic se vine unul de omeniă. Până când aceştia din urmă nu vor începe o luptă sistematică în contra corupţiunei, până atuncĭ „Miklos“ii pot liniştit sĕ-şĭ jóce mendrele. Chiar décă din când în când se mai prinde câte unul, „paşa dela Bistriţa“ va îngriji însĕ, ca ceiorlalţĭ sĕ nu li-se întêmple nimic. Un guvern, al căruia principale arme de luptă sunt volnicia, călcarea în picióre a dreptului şi falsificarea alegerilor, nu póte tracta aspru cu funcţionarii sĕĭ, şi *trebue sĕ-şĭ închidă ochii când vede că ei — fură.*

SCIRI ULTIME.

Petersburg, 29 Ianuarie. Faimele rĕspândite despre o plănuită împărţire a Turciei, precum şi despre o alianţă ofensivă şi defensivă între Rusia şi Turcia, se desmint de către foile de aicĭ.

Sofia, 29 Ianuarie. Se anunţă, că principele Ferdinand al Bulgariei ar fi adresat o scrisóre Ţarului rusesc, în care-l rógă sĕ priméscă a fi naş la botezul prinţului Boris. (Acéstă scire nu consună cu aceea, ce am adus'o erĭ, că Papa nu s'ar fi învoit de a se boteza prinţul Boris în religia ortodoxă. — Red.)

DIVERSE.

Nouĕ mine de aur. In Colorado se descoper pe ḍi ce merge nouĕ mine de aur. In sĕptĕmâna trecută s'au descoperit nouĕ ţinuturĭ bogate în aur; două ḍile după acéstă descoperire tot ţinutul era plin cu ómenĭ, carĭ căutau sĕ-şĭ edifice case şi sĕ se apuce de lucru. Locul acesta se numesce Pemberton şi se crede, că el va da mult aur. Din Denvern se anunţă, că locuitorii oraşului miner, Cottonwood, aflător în partea vestică a Coloradului se afla în urma acestei descoperirĭ pe picior de bătaiă. Locurile aceste bogate în aur atrag la sine mii şi mii de ómenĭ şi ocuparea se póte face numai cu arma. In Sâmbăta trecută 5 vagóne pline cu ómenĭ au sosit în acel oraş, care e apĕrat ḍiua-nóptea de 1500 cetăţenĭ înarmaţĭ.

Blana cea mai preţiósă. Dintre tóte blanele, cea mai preţiósă este blana de vidră de mare, din care o sîngură bucată costa 4400 mărcĭ, ba acum, în timpul iernei, e încă şi mai scumpă. Este de însemnat, că o piele de vidră de mare e lungă de 1.9 m. şi cam de 75 cm. lată. Blana acésta se folosesce cu deosebire la confecţionarea gulerelor, pentru-că după părerea generală, e cea mai bună contra rĕcelei. După blana de vidră de mare urméză blana de vulpe argintie, care costă 2400 mărcĭ. Animalul acesta se găsesce prin Columbia şi în ţinuturile Hudson şi se aflá fórte rar. Mai bună trecere au aceste blane în Rusia.

Rectificare. In Nr. 13 al „Gaz. Trans.“ pe faţa a doua colóna a 4-a seria 18 din sus în jos în loc de „membrii decedaţĭ ai Academiei societăţii“ este a-se ceti: membrii decedaţĭ ai *societăţii acadamice* „Rom. Jună“... Pe faţa 3-a colóna 4-a la Scirĭ telegrafice în loc de: „nicĭ decum admirabilă“, este a-se ceti: nicĭ decum *admisibilă.*

Literatură.

Memorii din 1848/49, de Vasile Moldovan. Sub titlul acesta au apărut încă în primăvéra anului 1895 scrierile lui Vasilie *Moldovan*, fost prefect de Legiune în 1848/49. Ele constituesc o broşură destul de voluminósă, format 8⁰, şi de mare preţ pentru literatura nóstră istorică asupra memorabililor anĭ ai revoluţiunei din 1848/49. *Memoriile* sunt scrise într'o limbă românéscă uşóră, în stil atrăgĕtor narativ, şi cu multă claritate, aşa încât pot fi înţelese de orĭ-care Român cărturar dela oraşe, ca şi dela sate. — Preţul unui esemplar e numai: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto postal. Pentru România şi străinătate *1 franc şi 50 banĭ.* Comandele se fac mai uşor prin asemnaţiune postală (posta-utalvány) la adresa: *Traian H. Pop*, proprietar, *Borzás*, u. p. *Dicsö Szt. Márton*, séu la *Administraţia „Gazetei Transilvaniei“* în *Braşov* Abonenţii *„Gazetei“*, carĭ ţin sĕ aibă acéstă preţiósă scriere, pot sĕ şĭ-o comande mai cu înlesnire de-odată cu înoirea abonamentului la începutul fiă-cărui cuartal al anului. Recomandăm cu tótă căldura publicului român acéstă scriere până acum unică în feliul ei la noi Românii.

*

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia A. Mureşianu“ în Braşov, şi la librăria d-lui Nicolae Ciurcu, Braşov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Ianuarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.30
Renta de coróne ung. 4%	99.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	125.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.15
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	142.—
Renta de hârtie austr.	100 65
Renta de argint austr.	100.95
Renta de aur austr.	122.46
Losurĭ din 860	148.—
Acții de ale Băncei austro ungară.	1020.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	421.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	372.25
Napoleondorĭ	9.61½
Mărcĭ imperiale germane	59.30
London vista	121.25
Paris vista	48.07½
Rente de coróne austr. 4%	100.65
Note italiene	44.20

Cursul pieței Brașov.

Din 30 Ianuarie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.47	Vênd.	9.52
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.57	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	127.½	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.80	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Comptoarul: Váczikörut 16 lângă Basilica.

Iustinian M. Grama

BUDAPESTA.

Comerciante engrossist.

Casa fondată în anul 1872.

Unicul Specialist în producte de Petroleum.

Am onóre a avisa onoratul public român, cumcă dela 5 Octomvre a. c. **am primit**, din **Pensylvania** (America) singurul depositoriu în specialitatea de Petroleu:

Kaiseroel-Petroleum.

Marca „Imperator“, prima Type blanc neesplodabil, fără miros.

Cântar specific 0.805. Punctul de aprins 40° Abeltest. Garantat cu 20—22% consumul mai puțin ca la petroleul indigen. Puterea flacărei cu 15—18% mai mare. Prețul fl. 32 per 100 kilograme, inclusiv vama, Netto, esclusive Barel franco stațiunea drumului ferat orĭ unde în Ungaria séu Transilvania. Netto Cassa reluare (Nachname).

Cantitatea cea mai mică este un Barel original circa 160 klgr. Netto.

Marea Descoperire a Veacului

ELIXIRUL GODINEAU este singurul leac (*fără nicĭ o primejdie*) în contra **Neputinței.** Vindecarea anemicilor, a Sleitilor, etc.

INTINERIREA ȘI PRELUNGIREA VIEȚEI

Administrația ELIXIRULUI GODINEAU la PARIS, 7, r. Saint-Lazare.

BROȘURĂ GRATUITĂ TRIMEASĂ FRANCO DUPĂ CERERE

Se găsește ELIXIRUL GODINEAU și la BUCUREȘTI, la Dlle ZAMFIRESCU, droghist; la JAȘI, la D.D. Frați KONYA, farmaciști.

la **Galați:** STALSKI, farmacist; la **Ploiești:** la D-niĭ J. & T. CHRISTESCU, drugoiștĭ; la **Roman:** la D-nulŭ D. J. WERNER, farmacist; la **Tulcea**, farmacia la „MINERVA.“

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașovŭ, Strada Porții Nr. 4. Colțulŭ Tĕrgulŭ boilorŭ.

Recomandă on. publicŭ la casurĭ de mórte, așeḑămêntulŭ sĕu de înmormêntare bogatŭ asortatŭ în carĭ tóte obiectele, atâtŭ sortele mai de rêndŭ, câtŭ și cele mai fine, se potŭ căpăta **cu prețurĭ ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriurĭ** de **metalŭ** ce se potŭ închide hermeticŭ, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturorŭ **sicriurilorŭ** de **lemnŭ,** de **metalŭ** și **imitațiunĭ** de **metalŭ** și de **lemnŭ** de **stejaru.**

Depou de **cununĭ** pentru monumente și **planticĭ** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură.** **carĕ funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și unŭ **carŭ funebru** vênetŭ pentru **copii,** precum și cioclii.

Comande întregĭ se esecută **promptŭ și ieftinŭ,** iau asupră-mĭ și **transporturĭ de morțĭ in strĕinătate.**

In fine recomandŭ și biroulŭ meu mijlocitorŭ procedândŭ cu cunoscută'mĭ soliditate.

La casurĭ de mórte a se adresa la

2—* **E. Tutsek.**

A v i s!

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi orĭ și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei lunĭ.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Loteria de clasă ungară

Tragerea loteriei a clasei I.

dela 5—8 Februarie,

cel mai mare câștig în cas favorabil

UN MILION

Câștigurĭ principale de: 600000, 400000, 300000, 200000, 2 à 100000, 80000, 2 à 60000. 4 à 40000, 2 à 30000, 2 à 15000, 7 à 10000, 14 à 8000, 34 à 6000, 16 à 4000, 120 à 2000, 226 à 1000.

45007 Câștigurĭ de banĭ,

în suma totală de

9200000 coróne

plătibil în banĭ gata fără nicĭ un scăḑămênt.

Losurĭ pentru clasa I.:				Losurĭ complete valabile pentru 3 clase:			
1/1	1/2	1/10	1/20	1/1	1/2	1/10	1/20
fl. 20.—	10.—	2.—	1.—	fl. 60.—	30.—	6.—	3.—

Recomandă și trimite după primirea banilor cu mandat postal sau și cu rambursă.

CARL HEINTZE Budapest Szervitatér 3.

La comande de losurĭ clasa I, pentru porto recomandat și lista tragerilor 25 cr., la losurĭ complete porto și 3 liste de tragerĭ 50 cr. sunt a se plăti.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.